МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ТА НАУКОВО-ЕКСПЕРТНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛ ПОВЕДІНКИ ЩОДО ВИСВІТЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДІТЕЙ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ / КРУГЛИЙ СТІЛ ONLINE НА ТЕМУ: «ПСИХОЛОГІЧНІ, ЮРИДИЧНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИСВІТЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДІТЕЙ»[1]

Назаров О. А.

DOI: 10.53672/ej.2.2023.01[1] Check for updates

Анотація. 7 квітня 2023 р. Етична комісія Національної психологічної асоціації провела онлайн круглий стіл «Психологічні, юридичні та етичні аспекти висвітлення насильства проти дітей під час війни». Назаров О. А., директор Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі, виступив на ньому з доповіддю «Міжнародно-правові та науково-експертні підходи до формування правил поведінки щодо висвітлення насильства проти дітей», шість слайдів якої оприлюднено в журналі. Автор розглядає міжнародні нормативні документи як джерело правил поведінки психологів, коли йдеться про висвітлення насильства проти дітей в умовах війни, і наводить науково-експертні підходи до визначення негативних ефектів, які спричиняє поширення інформації про насильство та жорстокість у медіа. Наголошено, що гуманізація поводження з неповнолітніми, закріплена в міжнародних документах різного рівня, є визначальною тенденцією реформування європейського судочинства в бік правосуддя, дружнього до дитини, яке має зменшити травматизацію дитини, спричинену злочином. Як приклад національної саморегуляції медіа до презентації додано п'ять спільних актів узгодження, підписаних українськими медіагрупами у 2016–2021 рр.: про захист дитини, яка зазнала сексуального насильства, при залученні до медіавиробництва; про висвітлення теми суїциду; участі дітей у збройних конфліктах; випадків насильства і жорстокості; булінгу (цькування). За повідомленням видання «Zaxid.net» (2016), перший із цих актів розробила робоча група при Національній раді з питань телебачення і радіомовлення за участі психологів і педагогів; його підписали медіагрупи «1+1 media», StarLightMedia, «Медіа Група Україна» та Національна телекомпанія України. Акт допускає залучення дитини до медіавиробництва лише в її інтересах і за добровільної поінформованої згоди батьків, вимагає письмового висновку психолога про відсутність ризику вторинної травматизації та забороняє показувати ознаки, за якими можна впізнати дитину, називати її прізвище й населений пункт. Матеріал корисний психологам, журналістам, юристам і судовим експертам.

Ключові слова: насильство щодо дітей, висвітлення в медіа, етика психолога, міжнародні нормативні документи, правосуддя, дружнє до дитини, гуманізація поводження з неповнолітніми, саморегуляція медіа, спільні акти узгодження, вторинна травматизація, війна.

International Legal and Expert Approaches to Shaping Rules of Conduct for Reporting Violence Against Children. Presentation at the Online Round Table "Psychological, Legal and Ethical Aspects of Reporting Violence Against Children"

Nazarov O. A.

Abstract. On 7 April 2023 the Ethics Commission of the National Psychological Association held an online round table on the psychological, legal and ethical aspects of reporting violence against

children during the war. Nazarov O. A., director of Kiev International Forensic Expert Institute of Psychological Expertise and Researchs on Polygraph, LLC, gave a presentation on international legal and expert approaches to rules of conduct for such reporting; its six slides are published in the journal. The author treats international legal instruments as a source of conduct rules for psychologists involved in the coverage of violence against children in wartime and outlines expert approaches to identifying the harmful effects of disseminating information about violence and cruelty in the media. He argues that the humane treatment of minors enshrined in international documents is the defining trend in the reform of European justice towards child-friendly justice, which aims to reduce the trauma a child suffers from crime. As an example of media self-regulation in Ukraine, the publication lists five joint agreements signed by Ukrainian media groups in 2016–2021, on protecting a child who has suffered sexual abuse when involved in media production, on suicide coverage, on children in armed conflict, on violence and cruelty, and on bullying. According to Zaxid.net (2016), the first agreement was drafted by a working group under the National Council for Television and Radio Broadcasting and permits a child's involvement only in the child's interests, with informed parental consent, a psychologist's written opinion and full anonymity.

Keywords: violence against children, media coverage, psychologist ethics, international legal instruments, child-friendly justice, media self-regulation, secondary traumatisation, war.

Вперше оприлюднено: *сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 08.04.2023; у номері — 30.04.2023; DOI:* ***10.53672/ej.2.2023.01***[1].

Повний текст

Під час Круглого столу online на тему: «Психологічні, юридичні та етичні аспекти висвітлення насильства проти дітей під час війни» 7 квітня 2023 року директором Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі Назаровим Олегом було здійснено виступ на тему **«Міжнародно-правові та науково-експертні підходи до формування правил поведінки щодо висвітлення насильства проти дітей»**.

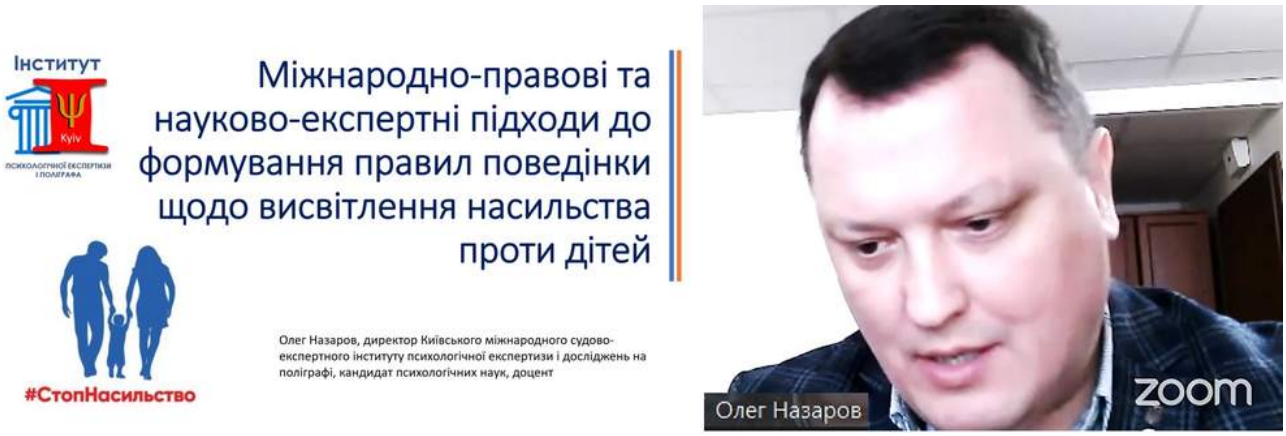

Слайди презентації.

Вбудований документ: https://drive.google.com/file/d/1XZIdrMvmZUV226iyqhGinEZwWVAF7VsV/preview

Додвідково, саморегулівні документи підписані медіагрупами України в 2016-2021 роках.

Спільний акт узгодження № 1 «Захист дитини, яка зазнала сексуального насильства, при залученні до медіа-виробництва». URL: https://drive.google.com/file/d/1Zys6gKca1Cl7mveWrRaN6OcXa77f73nO/view

Спільний акт узгодження № 2 «Висвітлення засобами масової інформації теми суїциду». URL: https://drive.google.com/file/d/1bbt-uj8tQFlODd6OwBQJnXjEl6I3cUzT/view

Спільний акт узгодження №3 «Висвітлення засобами масової інформації теми участі дітей у збройних конфліктах». URL: https://drive.google.com/file/d/1N6h0uEVU-kVhj30H8T2vBhZsfuyJw4fF/view

Спільний акт узгодження № 4 «Висвітлення засобами масової інформації випадків насильства і жорстокості». URL: https://drive.google.com/file/d/1QauPmKD31OyIOmVgQRVJzdtonB6EeZFg/view

Спільний акт узгодження № 5 «Висвітлення засобами масової інформації випадків булінгу (цькування)». URL: https://drive.google.com/file/d/1UjAUEB8Z8s6lWeneILjq2FJYFjMpIhrf/view

References

1. Nazarov O. A. Mizhnarodno-pravovi ta naukovo-ekspertni pidkhody do formuvannia pravyl povedinky shchodo vysvitlennia nasylstva proty ditei. Prezentatsiia [International Legal and Expert Approaches to Shaping Rules of Conduct for Reporting Violence Against Children. Presentation at the Online Round Table "Psychological, Legal and Ethical Aspects of Reporting Violence Against Children"] / Kruhlyi stil online na temu: "Psykholohichni, yurydychni ta etychni aspekty vysvitlennia nasylstva proty ditei". Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. Vol. 8, No. 2 (44). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2023.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/spetsialni-znannya/8690-nazarov-o-a-mizhnarodno-pravovi-ta-naukovo-ekspertni-pidkhodi-do-formuvannya-pravil-povedinki-shchodo-visvitlennya-nasilstva-proti-ditej-prezentatsiya-kruglij-stil-online-na-temu-psikholo-gichni-yuridichni-ta-etichni-aspekti-visvitlennya-nasilstva-proti-ditej-pid-chas-vijni-7-kvit-nya-2023-roku-etichna-komisiya-natsionalnoji-psikhologichnoji-asotsiatsiji (onovlena versiia vid 07.11.2026). [in Ukrainian].